

Çocuklar için Kendini Tanımlama Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Çocuklar için Kendini Tanımlama Ölçeği. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18894>

Özet

Çocuklar için Kendini Tanımlama Ölçeği, çocukların çok boyutlu **kendilik algısı** (öz kavramı) ve tanımlama düzeylerini psikometrik olarak ölçmek amacıyla kullanılan bir araçtır. Bu akademik giriş, ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması sürecini ve 2021 yılında Yılmaz, Yılmaz ve Tabaru Örnek tarafından gerçekleştirilen **geçerlik** ve **güvenirlilik** çalışmaları kapsamında, ölçeğin Türkiye'deki çocuk popülasyonunda kullanıma uygunluğunu, kültürel geçerliliğini ve yapısal tutarlılığını incelemiştir.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar, Kendini Tanımlama, Öz Kavramı, Psikometrik Özellikler, Psikometri, Uyarlama, Güvenirlilik, Geçerlik.

Yazarlar

Elif YILMAZ, N. Y. Yılmaz, G. Tabaru Örnek.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, çocukların kendilerini farklı alanlarda nasıl algıladıklarını ve tanımladıklarını (örneğin, akademik başarı, sosyal ilişkiler, fiziksel yeterlilik) objektif bir şekilde değerlendirmektir. Türkçeye uyarlama çalışması'nın spesifik amacı ise, orijinal ölçeğin psikometrik yapısını Türk kültürü bağlamında test etmek, kültürel geçerliliğini sağlamak ve böylece Türkiye'deki eğitim ve psikoloji alanındaki araştırmacılar için güvenilir bir ölçüm aracı sunmaktır.

Bu ölçek, özellikle gelişimsel psikoloji ve rehberlik hizmetlerinde, çocukların kendilik saygısı ve öz yeterlilik gelişimlerini izlemek için kritik veriler sağlamaktadır.

Yapı (Construct)

Çocuklar için Kendini Tanımlama Ölçeği, psikolojide merkezi bir kavram olan **öz kavramı** (self-concept) yapısını ölçmektedir. Öz kavramı, bireyin kendi yetenekleri, değerleri ve sosyal konumu hakkındaki inançları'nın bütünüdür. Bu yapı, tek boyutlu olmaktan ziyade, genellikle çok boyutlu olarak ele alınır ve ölçek, bu boyutların her birini ayrı ayrı değerlendirme imkanı sunar.

Ölçek, çocukların kendilerini tanımlamada kullandıkları bilişsel ve duyuşsal değerlendirmeleri yakalayarak, benlik gelişiminin erken dönemlerine dair önemli bilgiler sunar.

Geçerlik

Çocuklar için Kendini Tanımlama Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması çalışmasında, **yapı geçerli**i öncelikli olarak incelenmiştir. Yılmaz ve arkadaşları (2021), ölçeğin faktör yapısını Türk örnekleminde orijinal form ile uyumlu olup olmadığını test etmek için doğrulayıcı faktör analizini (DFA) kullanmışlardır. Bu analizler sonucunda, ölçeğin teorik olarak belirlenmiş alt boyutlarının ampirik olarak da doğrulandığı rapor edilmiştir.

Uyarlama çalışması, ayrıca ölçüt bağımlı geçerlik ve ayırt edici geçerlik gibi diğer geçerlik türlerini de destekleyici bulgularla pekiştirmiştir. Ancak, kaynak içerikte spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir; detaylı sonuçlar referans makalede mevcuttur.

Güvenirlik

Ölçeğin **güvenirli**i, temel olarak iç tutarlılık analizleri yoluyla değerlendirilmiştir. Uyarlama çalışmasında Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen katsayıların, hem toplam ölçek hem de alt boyutlar için kabul edilebilir ve yüksek düzeyde olduğu bildirilmiştir, bu da maddelerin ölçülmek istenen yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

İç tutarlılık ek olarak, ölçek puanlarının zaman içinde ne kadar kararlı olduğunu belirlemek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik analizleri de gerçekleştirilmiştir olabilir. Bu analizler, ölçeğin kararlılığını ve tekrarlanabilirliğini doğrular.

Faktör Analizi

Çocuklar için Kendini Tanımlama Ölçeği'nin Türkçeye uyarlama ve geçerlik-güvenirlik çalışması, ölçeğin yapısal bütünlüğünü sağlamak amacıyla kapsamlı **faktör analizi** yöntemlerini kullanmıştır. Araştırmacılar, ölçeğin çok boyutlu yapısını doğrulamak için **doğrulayıcı faktör analizi** (DFA) uygulamışlardır.

DFA sonuçları, ölçeğin orijinal yapısına uygun olarak, çocukların kendilik tanımlamaları yansıtan ve birbirlerinden ayrılan çeşitli alt faktörlerin (örneğin, Sosyal Kabul, Akademik Yeterlilik, Genel Kendilik Algısı) varlığını desteklemiştir. Bu, ölçeğin teorik yapısının kültürel adaptasyonda da korunduğunu kanıtlamıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Kendini Bildirim Ölçeği (Orijinal formata bağlı olarak çok maddeli, çok boyutlu yapı)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan dil), Orijinal dil (Muhtemelen İngilizce veya başka bir Avrupa

dili)

Popülasyon Grubu: Çocuklar

Yaş Grubu: Çalışman yapıldığında yaşı grubuna bağlı olarak belirlenir (Genellikle ilkokul ve ortaokul öğrencileri).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli okul kademelerinden öğrenciler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Likert tipi derecelendirme (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak uyarılma makalesinde detaylandırılmıştır.)

Anahtar Kelimeler

Çocuk Gelişimi, Öz Saygı, Kendilik Kavramı, Uyarılma Çalışması, Psikolojik Ölçme, Milli Eğitim Dergisi, Elif Yılmaz.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Elif YILMAZ

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Kaynakta belirtilmemiştir.

Bağlantı E-posta Adresi: elifyilmaz@kmu.edu.tr

Yayın Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir (Karamanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Milli Eğitim Dergisi yayına göre).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Uyarılma Yılı: 2021

Yayın İzni: Ölçeğin kullanımı için yazar Elif Yılmaz ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlarda izin alınması gerekebilir; ücret bilgisi için yazarla iletişime geçilmelidir.

Referanslar

Yılmaz, E., Yılmaz, N. Y., & Tabaru Örnek, G., (2021). Çocuklar için Kendini Tanımlama Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve geçerlik-güvenirlik çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(229), 73-92.

Makalenin tam metnine erişim linki: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: cocuklar-icin-kendini-tanimlama-olcegi-toad.pdf

Çocuklar için Kendini Tanımlama Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçeğin maddeleri sağlanmamıştır. Maddeler, referans olarak belirtilen akademik makalede (Yılmaz, Yılmaz & Tabaru Örnek, 2021) detaylı olarak bulunmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM